Α/Α: 1279950
Εντυπο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ημ/νία: 18/06/2005
Σελίδα: 34
Κατηγορία: Κριτική θεάτρου

Απολογισμοί

Της ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΜΑΤΖΙΡΗ

Η αθηναϊκή σεζόν «τρέχει» πολυσχιδής τον χειμώνα κι ακόμα περισσότερο στη μετα-Πάσχα προέκτασή της (όσο αντέξει, με τη νέα θεατροκτόνα κρατική πολιτική). Τα κριτικά σημειώματα δεν μπορούν πάντα να συμπορευτούν με την καταιγιστική εναλλαγή των παραστάσεων αυτής της εκτός χρονοδιαγράμματος, πλην επίσημης πλέον, δεύτερης θεατρικής περιόδου. Αλλά ως απολογισμοί διατηρούν την αξία της ενημέρωσης. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για τέσσερις λαμπρές εγχώριες παραγωγές μέσα σε έναν μήνα.

Οι Αθηναίοι είχαν φέτος τη σπάνια ευκαιρία να δουν από κοντά ένα αυθεντικό εισαγόμενο μιούζικαλ.

Τις περιοδεύουσες λονδρέζικες «Γάτες» του Αντριου Λόιντ Γουέμπερ που έκαναν σταθμό στο Γουδί.

Το εμπορικότερο μιούζικαλ στα χρονικά του είδους, που το 1981 σάρωσε τις εντυπώσεις με την πρωτοπόρα χρήση ηλεκτρονικών extravagancas, τα οποία έμελλε να ανοίξουν το δρόμο στην παντοκρατορία των χονδροειδών υπερ-θεαμάτων υψηλής τεχνολογίας. Η θεατρική απάντηση στα ηλεκτρονικά παιχνίδια, τις ταινίες του Σπίλμπεργκ και στα αυτοματοποιημένα εκθέματα της Ντίσνεϊλαντ.

Ομως οι «Γάτες» οφείλουν τη δόξα τους όχι μόνο στα ειδικά εφέ που στην εποχή τους έκαναν τα παλιά μιούζικαλ να μοιάζουν συνεσταλμένα, αλλά στον σεβασμό τους σε ένα συναρπαστικό λιμπρέτο και στην ευγένεια της αντίληψης των κατασκευαστών τους περί θεατρικής μαγείας που συναντούμε μόνο στο θέατρο. Για την πλειονότητα των Ελλήνων που δεν έχει τη δυνατότητα να περιεργαστεί live τον μεγαλειώδη μηχανισμό ενός καλού μιούζικαλ στο Λονδίνο ή τη Νέα Υόρκη, και για το αυξανόμενο νέο κοινό των mega shows γενικά, αυτή η πολυδιαφημισμένη μετάκληση των Adam Hellas & Silver Moon Productions ήταν ένα γεγονός που τιμήθηκε με τοναστρονομικό αριθμό των 12.000 επισκεπτών σε 40 μέρες. Ευγνώμων που μπορούσε να δει μια διάσημη παράσταση χωρίς να ταξιδέψει, ο Ελληνας θεατής δεν «κόλλησε» στις εκπτώσεις ενός θεάματος σε «συσκευασία ταξιδιού», σε βαθύ ημερολογιακό γήρας και στη φιλοσοφία της τουριστικής ατραξιόν που περιβάλλει τις μετακινήσεις του ανά τον κόσμο.

Η παράσταση στο Γουδί υπήρξε μια ευφρόσυνη αξιομνημόνευτη εμπειρία για μικρούς και μεγάλους που κάθονταν στο κάτω διάζωμα του άχαρου, αχανούς γηπέδου του Μπάντμιντον. Μολονότι χωρίς τον πλήρη τριζάτο υπερσύγχρονο εξοπλισμό του West End, το θέαμα απέπνεε γκλάμορ, κόμιζε τη γοητεία της μουσικής του, τη νόνσενς τσαχπινιά των στίχων του Τ.Σ. Ελιοτ, την ευφυΐα του ανασκευασμένου περίφημου αρχικού σκηνικού του Τζον Νάπιερ και πάνω απ' όλα, την αποστομωτική δεξιοτεχνία των χορευτών/τραγουδιστών -ένα τσούρμο αιλουροειδών σε πολύχρωμα διαφορετικά κοστούμια-, οι οποίοι και εκτός πεδίου κρίσης της καλλιτεχνικής τους ταυτότητας, έδειξαν τον απόλυτο επαγγελματισμό τους.

Μια παράσταση που και με κάποια σκόντα μάς έδωσε μία καλή ιδέα γιατί οι «Γάτες» αντέχουν τόσα χρόνια.

Διαλυμένες οικογένειες

Μια περίπτωση έργου δεύτερης διαλογής, που στη σκηνή μεταμορφώνεται σε κομμάτι ζωής που μας καθηλώνει είναι η «Επανασύνδεση» του Ντέιβιντ Μάμετ στον Κάτω Χώρο του Θεάτρου του Νέου Κόσμου.

Χωρίς υπερβολές, με πολλές λεπτομέρειες και σιωπές, διαγράφονται λίγο λίγο τα πορτρέτα δύο περίπου «ξένων».

Ενα υποτυπώδες αμερικανικό σαλονάκι των 50ς (Εβα Μανιδάκη). Εκείνος (μεσήλικας, γραβάτα, κινήσεις αδέξιες), με τη φλυαρία και τις απότομες σκεφτικές καταβυθίσεις άνδρα αιφνιδιασμένου από το παρελθόν και τη συνείδησή του. Εκείνη, παγωμένη αμηχανία, συγκρατημένη τρυφερότητα, μελαγχολική αυτάρκεια, διεργασίες εσωτερικές. Από αυτά που δεν λέει αναγνωρίζουμε το θύμα της διαλυμένης, οικογένειας. «Κάθε παιδί στη γειτονιά έχει τρία ζευγάρια γονείς», λέει. Κι εκείνος: «τελικά ήμουν ένα χαμένο κορμί».

Η συνάντηση μιας κόρης με τον πατέρα της μετά 20 χρόνια, με συμβατικούς διαλόγους και πολλές ανούσιες βιογραφικές αναδρομές -ένα must στο αμερικάνικο θέατρο-, γίνεται στα χέρια του Δημήτρη Καταλειφού (ερμηνεία/σκηνοθεσία) και της ταλαντούχας νεαρής Μαρίας Καλλιμάνη κέντημα ψυχολογικής μελέτης δύο ανθρώπων που έχασαν πολύ χρόνο που δεν κερδίζεται και που για κάποιον αταβιστικό λόγο θέλουν να διαπεράσουν το χοντρό αόρατο τείχος ανάμεσά τους και να γεφυρώσουν κουτσά στραβά το κενό με το κάποτε. Ολα μένουν ανοιχτά, αλλά όχι χωρίς ελπίδα, Λου Ριντ, για αντίο. Τόσο απλή μπορεί να είναι η μαγεία του θεάτρου.

Στον Κολωνό

Ενα καλαμπούρι ο θάνατος του Τρόσκι; Μάλιστα σε οχτώ παραλλαγές (εξ ου κι ο τίτλος), που είναι τέσσερις και η εξής μία: Κάπως έτσι περιγράφονται τα μονόπρακτα γύρω από τα προβλήματα σύγχρονης ασυνενοησίας, του νεαρού Αμερικανού Ντέιβιντ Αϊβς, στο Θέατρο επί Κολωνό, σε σκηνοθεσία Ολγας Ποζέλη.

Τόπος: Νέα Υόρκη, Χάρπο Μαρξ, μια χοντροκάπουλη σαν ζωγραφιά του Ματίς, ένας νεαρός και μια νεαρή που ταλανίζονται λεκτικά στο μοτίβο έλξη/απώθηση, ένας χαρούμενος Αραβας με λαχανί κελεμπία που ξεδίνει με τσάρλεστον. Αλλαγή σκηνικού. Μεξικό.

Μια Φρίντα Κάλο πλέκει μανιωδώς χωρίς μαλλί και λέει ασυναρτησίες, νοσοκόμες με σομπρέρο χορεύουν Λα Κουκαράτσα κι επιτέλους το θέμα μας: ο Τρότσκι, καθισμένος στο γραφείο του, με ένα τσεκούρι καρφωμένο στο κεφάλι.

Θέατρο του παραλόγου, αυθόρμητο, απελευθερωτικό, αλλόκοτο ανάμεσα σε Αδελφούς Μαρξ και Ροζ Πάνθηρα. Χιούμορ που προέρχεται από την ανεπάρκεια της γλώσσας και ερμηνείες καθαρή απόλαυση, που ανάγουν την παιδαριώδη αναρχία σε τέχνη. (Αντονι Μπερκ, Πέπη Μοσχοβάκου, Λάμπρος Παπαγεωργίου).

Στην Πριγκηποννήσων

Δροσερή αισθητική, επικοινωνιακή δύναμη, συμμετοχική δραστηριότητα - βρίσκουμε σήμερα στους νέους που καταπιάνονται ποικιλοτρόπως με το θέατρο, κομίζοντας -όσο έχει ο καθένας- ταλέντο και φαντασία που χρειάζεται για να ανανεώνεται και για να μην καταντήσει άχρηστο.

Μετά τον Κολωνό, η τραγουδιστική περφόρμανς «Ενα μεγάλο νοσταλγικό τραγούδι» της Γεωργίας Μαυραγάνη (σε σκηνοθεσία της ίδιας) στο «Αμόρε», στο πλαίσιο των πολύ χρήσιμων Δοκιμών, είναι ένα πρωτότυπο σκηνικό πείραμα που απέχει από τις φιλάρεσκες αντισυμβατικότητες που έχουν κάνει μύθο τη διατάραξη του οικείου.

Ενας χαρισματικός κομπέρ (Αντώνης Ντουράκης) που σχολιάζει, τραγουδά, παρωδεί, ένας «αθλητής» (Παναγιώτης Παναγόπουλος), μια «μπαλαρίνα» (Βάσω Καβαλιεράτου) και τέσσερις μουσικοί (Θ. Ζιούτος, Δ. Τίγκας, Θ. Ιωαννίδου, Α. Λάκη) όλοι στα λευκά, στήνουν με ανέμελη αφτιασίδωτη «ασυμμετρία» ένα εκπληκτικό μωσαϊκό φράσεων, ήχων, παράλληλης κίνησης και μουσικής, βρίσκοντας χρόνο για τσιγάρο, για κουίζ με το κοινό, λίγο καθαρισμένο πορτοκάλι για όλους. Με άξονα παλιά και νέα ελληνικά τραγούδια, μνήμες και συνειρμούς που ορίζουν το ταξικό και πολιτιστικό μας χαρμάνι (Χάρτινο το Φεγγαράκι / Χωρίς το μωρό μου), σκιαγραφείται με κέφι και ενάργεια μια ολόκληρη σύγχρονη Ελλάδα.

Ερωτικά τρίγωνα

Μία από τις καλύτερες παραστάσεις της χρονιάς υπήρξε σίγουρα η πρόσφατη θεατρική μεταφορά από τους «Χρυσοθήρες», στο θέατρο Τόπος Αλλού, της βωβής ταινίας του Αβραάμ Ρουμ «Κρεβάτι και καναπές» («Οδός Μετσάνσκαγια Νο3» στο κείμενο των Χ. Παπαδάκη και Δ. Φραγκιόγλου). Μια «ελευθέρια» κωμωδία του 1927, λίγο πριν από την επέλαση του Σταλινισμού.

Η Λιούντα (Χριστίνα Παπαδάκη) κι ο Κόλια (Δημήτρης Φραγκιόγλου) ίσως ζούσαν ήσυχα τη συζυγική τους ρουτίνα μέχρι τα βαθιά γεράματα, «ούτε ευτυχισμένοι ούτε δυστυχισμένοι» μες στο στενάχωρο μοσχοβίτικο διαμέρισμά τους, εάν δεν προέκυπτε ο λεβεντόκορμος φίλος (Δημήτρης Πλειώνης) που ο έξω καρδιά σύζυγος επέμενε να φιλοξενήσουν στον καναπέ, ακόμη και εν την απουσία του. Το αναπάντεχο ειδύλλιο αναζωογονεί την σιωπηλή, υποτονική νοικοκυρά που από δουλικό γίνεται σειρήνα, εκτοπίζει τον άνδρα του σπιτιού στον καναπέ και στήνει ένα ερωτικό τρίγωνο, που μετά τις πρώτες ανεκτικότητες γίνεται σκέτη κόλαση. Ολα αλλάζουν όταν η γυναίκα μένει έγκυος, οι δύο πιθανοί μπαμπάδες προτείνουν έκτρωση κι εκείνη τους εγκαταλείπει αμφότερους, παίρνοντας το σωτήριο τρένο για μια νέα ζωή. Η νέα σοβιετική κονωνία ήταν ακόμη γεμάτη υποσχέσεις.

Η παράσταση (σκηνοθεσία Ασπασίας Κράλλη) κινείται σε διάφορα επίπεδα, φανταστικά και ρεαλιστικά, με χαριτωμένη, ελαφρά στιλιζαρισμένη αμεριμνησία. Ατμόσφαιρα εποχής, (σκηνικά, κοστούμια Κέλλι Βρεττού), τραγούδια, βότκα, Στάλιν στον τοίχο και στις κουβέντες, θόρυβος τρένων. Ενα κομψοτέχνημα ρυθμών και ύφους, με χιούμορ και ευφυΐα και τέσσερις ηθοποιοί (με τον αφηγητή Πέτρο Σταθακόπουλο) που σφύζουν από χαρά της τέχνης τους. Τι περισσότερο να θέλει κανείς από το θέατρο.

Εσωτερικά: * «Η Επανασύνδεση» στο Θέατρο του Νέου Κόσμου * «Ενα μεγάλο νοσταλγικό τραγούδι», στο «Αμόρε» * «Οχτώ παραλλαγές στον θάνατο του Τρότσκι» στο Θέατρο επί Κολωνώ * «Οδός Μετσάνσκαγια Νο 3» στο θέατρο Τόπος Αλλού * «Cats» στο Γουδί
Λεζάντες:

- Από τις «Οκτώ παραλλαγές στον θάνατο του Τρότσκι»
- Δ. Καταλειφός και Μ. Καλλιμάνη στην «Επανασύνδεση»

Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Θέμα: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ